

MŪSU PASTOGĖ

Eina nuo 1949 Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina – Price \$1.50 2009.12.02 Nr. 47 (3170)

Melbourno senjorų išvyka į Badgers Creek

Šių metų lapkričio 10 dieną Melbourno pensininkai dalyvavo išvykoje į Badgers Creek. Plačiau apie išvyką skaitykite "M.P." psl. 3. Algio Kairaičio nuotraukoje – išvykos dalyviai pasiekę tikslą.

Paminėta Kariuomenės diena

Lapkričio 23-ioji – Lietuvos kariuomenės diena buvo paminėta įvairiose Lietuvos vietose.

Kaune šventiniai renginiai prasidėjo pamaldomis Iglulos bažnyčioje. Po to Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje Vyriaušybės nariai ir Kauno igulos kariai padėjo gėlių prie Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę paminklo ir Laisvės statulos. Vėliau Kauno rotušėje buvo pristatyta knyga "Kilkime...", skirta Lietuvos karo aviacijos ir Laikinosios sostinės 90-mečiams. Prie Nežinomojo kario kapo buvo dedama gėlių.

Sekmadienį buvo paminėtas Lietuvos kariuomenės pergalės mūšiuose prieš bermontininkus 90-metis. Radviliškio miesto aikštėje išsiriavo Šiaulių igulos kariniai daliniai, kultūros rūmuose vyko koncertas.

Vilniuje lapkričio 23-iają vyko pagrindiniai Lietuvos kariuomenės dienos renginiai. Po pamaldų šv. Ignoto bažnyčioje Prezidentūroje buvo surengta Lietuvos valstybės apdovanojimų įteikimo ceremonija. Šventės kulminacija – iškilminga karių rikiuotė Katedros aikštėje ir paradas Gedimino prospekte. LGITIC

Vytautas Donėla Lietuvos įvykių apžvalga

Visoje Lietuvoje skelbiama gripo epidemija

Visoje Lietuvoje skelbiama gripo epidemija, bet ne ekstremali situacija, antradienį, lapkričio 24 d. po Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos posėdžio pareiškė vidaus reikalų ministras Raimundas Palaitis. Naujasis kiaulių gripas Lietuvoje nusinešė ir antrąją gyvybę. Nuo jo sukeltų komplikacijų pirmadienio rytą mirė keturiadešimtmetis Visagino gyventojas.

Pastaruoju metu Lietuvoje buvo daugiau kaip 400 ligoninėse gydomų gyventojų, dviejų žmonių būklė šiuo metu yra sunki, reanimacijoje gulė beveik 40 žmonių. Antivirusinių vaistų „Tamiflu“ yra tik valstybės rezervė. Dabar 6,000 antivirusinių vaistų dozių dalijami infekcinėms ligoninėms ir toms gydymo įstaigoms, kurios spėjo užsisakyti. Vaistinėse farmacininkai antivirusinį preparatą žada parduoti vėliau. Vienu metu vaistų nuo gripo buvo įmanoma įsigyti nelegaliai už keletopai didesnę kainą.

Miestai švęs skirtingai

Kaip praneša "Respublika", Kalėdos ir Naujieji metai didžiausiose Lietuvos miestuose bus pasitinkami skirtingai. Liūdniausia per šventes bus vilniečiams. Kauniečiai, sutelkę bendras valdžios ir miestiečių pajėgas, galės bent trumpam pamiršti slogias krizines mintis, o klaidiečiai sutaupe rengdami kitas šventes, tad 2009-uosius palydės šventiška. Vilnius greičiausiai liks ne tik be didžiau-

sios šalyje Kalėdų eglės – apšviesto Televizijos bokšto, bet ir apytamsėmis miesto gatvėmis. Kuklios Kalėdos sostinei pranašaujamos ne tik dėl savivaldybės skolų, bet ir dėl privačių rėmėjų stokos. Pernai miesto puošyba atsiėjo pusę milijono litų. Šiemet ketinama išsiversti su maždaug 160,000 litų, nes Vilniaus savivaldybė iki šiol nėra iki galo atsiskaičiusi už pernykščius papuošimus. Tačiau šventinis miesto apšvietimas jau bus įjungtas gruodžio 12-ąją.

Karinės misijos pratęsimas

Seimas pritarė Lietuvos karių dalyvavimo tarptautinėse operacijose pratęsimui iki 2013 metų pabaigos. Už tai balsavo 73 parlamentariai, prieš pasisakė 8, o susilaikė 15 Seimo narių. Iki balsuojant Seime daugiausia diskusijų kilo dėl Lietuvos karių dalyvavimo misijoje Afganistane. Šalininkai aiškino, kad dalyvaudami misijose vykdome savo įsipareigojimus Aljansui, kurio kolektyvinės gynybos garantijų dėka saugūs jaučiamės ir patys. Priešininkai dėstė, kad misijoms skiriamas lėšas geriau būtų atiduoti pensininkams ir svarstė apie tokių misijų prasmę apskritai.

Misijoms numatytas maksimalus skaičius – 420 karių ir karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų iki 2013 metų pabaigos. Jie galės dalyvauti tarptautinėse operacijose Balkanų, Vidurio ir Pietų Azijos, Pietų Kaukazo bei Persijos įlankos regionuose.

Atominės elektrinės ateitis

Seimas lapkričio 19 d. galutinai atmetė Ignalinos atominės elektrinės antrojo bloko darbo pratęsimą įstatymą, kuris Vyriausybę būtų įpareigojęs vėl derėtis su Europos Sąjunga dėl atominės elektrinės. **Nukelta į 2 psl.**

Kontrolierė Rasa Budbergytė – į ES postą

Seimas pritarė valstybės kontrolierės Rasos Budbergytės (žiūr. nuotr. dešinėje) kandidatūrai į Europos Bendrijų Audito rūmų nares. Šiuo metu R. Budbergytė vadovauja Valstybės kontrolės įstaigai ir jau pagarsėjo kaip veikli ir efektyvi vadovė stabdant korupciją bei išlaidavimą LR ministerijose ir institucijose.

Europos Bendrijų Audito rūmai atlieka finansinius auditus, veiklos auditus, bet taip pat aktyviai prisideda rengiant ir Europos Sąjungos (ES) finansų kontrolės sistemas taisykles. Rūmai veikia kaip kolegialus organas, kurį sudaro 27 ES valstybių narių atstovai. Eidami savo pareigas nariai turi būti visiškai nepriklausomi, o jų veikla – atitikti bendrą ES interesą.

Atominė elektrinė gali kainuoti 3-5 mlrd. eurų

Pirmiausia skaičiavimais, naujoji Visagino atominė elektrinė kainuos 3-5 mlrd. eurų. "3-5 mlrd. eurų – tai yra projekto bendra vertė, o dalys, kiek atskiri investuotojai investuos, kiek strateginis investuotojas, kiek regioniniai partneriai, taip pat ir Lietuva, paaiškės po derybų", - sakė energetikos ministras Arvydas Sekmokas po Vyriausybės pasitarimo.

Ministro teigimu, Vyriausybė laikosi pozicijos, kad strateginis investuotojas turėtų skirti daugiau nei pusę lėšų, prisidamas projekto riziką ir įgydamas teises į didžiąją dalį šio projekto. Kiti partneriai – latviai, estai, lenkai sąlygas vertina palankiai. "Ir latviai, ir estai, ir lenkai vertina labai teigiamai, jie nori, kad būtų kuo skubiau judama pirmyn", -

mi, o jų veikla – atitikti bendrą ES interesą.

R. Budbergytės skyrimas į reikšmingą ES postą matomas kaip atpildas už jos griežtą korupcijos stabdymą, ypač kai jos nusistatymą rėmė naujai išrinkta Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Šia prasme, jos išvykimas iš Lietuvos yra apgailestaujamas. Kaip sako Premjeras Andrius Kubilius, "Turiu pasakyti, kad tikrai stokosime jos čia, Lietuvoje. Avansu noriu padėkoti Rasai Budbergytei už tą tarnybą Lietuvai, nors ji iš Lietuvos išvažiuos tik gegužės mėnesį".

Rasa Budbergytė gimė Plungės mieste. 1983 m. baigė Vilniaus universiteto Teisės fakultetą. 1985-1992 m. – Socialinės apsaugos ministerijos inspektorė, 1993 m. – Ministro Pirmininko padėjėja, 1997-1998 m. – Teisingumo ministerijos sekretorė. 1998-2000 m. – teisingumo viceministrė, 2002-2005 m. – Vidaus reikalų ministerijos sekretorė. Nuo 2005 metų vadovauja Valstybės kontrolei. LGITIC

sakė ministras.

Vyriausybė lapkričio 23 dieną nusprendė skelbti tarptautinį konkursą strateginio investuotojo parinkimui ir pritarė pradinį sąlygų bendrosioms nuostatomis. Numatyta, kad konkurso sąlygos eigoje, derinant su potencialiais investuotojais, gali šiek tiek keistis. Galutinės konkurso sąlygos po pradinės procedūros tvirtins Vyriausybė.

Pasak ministro, galutinės konkurso sąlygas ketinama patvirtinti iki kitų metų balandžio. "Vyriausybė ves derybas su geriausius pasiūlymus teikusiomis kompanijomis. Įprotje 2010 metų pusėje bus pasirašyta įpareigojanti sutartis dėl investicijų į atominės elektrinės statybas", - sakė A. Sekmokas. LGITIC

◆ Filipinų Respubliką sukūrė politinės žudynės. Artėjant rinkimams, dvi įtakingos musulmonų šeimos varžosi dėl Magindanao provincijos gubernatoriaus posto Mindanao saloje.

Lapkričio 22 d. dabartinio gubernatoriaus Andal Ampatuan privati armija, vadovaujama jo bendravardžio sūnaus, užpuolė į rinkimų būstinę vykstančius jo varžovo burmistro Esmalę Mangudadatu šalininkus, lydimus žurnalistus. Jie visi išžudyti, nušauti net atsitiktinai pro šalį važiuojančioms žmonėms. Ypač žiauriai nužudytos 14 moterų. Iš viso rasta 57 kūnai. Lapkričio 24 d. Filipinų prezidentė Gloria Arroyo paskelbė ypatingą stoiv provincijoje ir pavedė kariuomenai atstatyti tvarką, nes žudynėse dalyvavo ir gubernatoriui pavaldūs policininkai. Lapkričio 26 d. suimtas dėl žudynių kaltinamas gubernatorių sūnus.

◆ Lapkričio 25 d. Somalijoje sukilėlių grupė palaido prieš 15 mėnesių pagrobus australų žurnalista – fotografą Nigel Brennan ir kanadietę žurnalistę Amanda Lindhout. Nelaisvės metu jie abu buvo mušami, vos vos maitinami. Po bandymo pabėgti, paskutinius 10 mėnesių jie buvo laikomi sukaustyti grandinėmis. Grobikai reikalavo didžiulės išpirkos, grąsė juos nužudyti ar parduoti už pusę kainos al-Qaeda giminingai grupuotei. Jie buvo išlaisvinti, jų šeimoms privačiai surinkus apie vieną milijoną dolerių išpirkos.

◆ Lapkričio 26 d. naujai paskirtas JAV ambasadorius Australijai Jeffrey Bleich įteikė savo kredencius Australijos ge-

neral gubernatorei Quentin Bryce.

◆ Lapkričio 26 d. Vokietijos gynybos ministras Karl Theodor zu Guttenberg pranešė parlamentui, kad iš pareigų atleistas gen. štabo viršininkas generolas Wolfgang Schneiderhan už tai, kad jis tinkamai neinformavo Vokietijos vyriausybę apie civilių aukas Afganistane rugsėjo 4 d. po vokiečių pulkininko paracalauto orinio puolimo. Tada žuvo 69 ginkluoti Taliban kovotojai ir 30 civilių, gi vyriausybė buvo informuota, kad civilių aukų nebuvo. Lapkričio 27 dėl šio įvykio iš Vokietijos vyriausybės atstitydino darbo ministras Franz Josef Jung, rugsėjo mėnesį buvęs Vokietijos gynybos ministras.

◆ Lapkričio 27 d. nežinomi teroristai susprogdino bombą ant geležinkelio bėgių miške Tverės srityje, kai pro šalį iš Maskvos į St. Peterburg važiuoja greitas Nevsky traukinys. Nuo sprogdimo buvo nuverstas keturi traukinio vagonai, žuvo 41 žmogus, 104 sužeisti.

◆ Lapkričio 30 d. Muncheno teismas pradėjo svarstyti bylą prieš 89 metų amžiaus ukrainietį Ivan Demjanjuk, kaltinamą padėjus naikinti žydus Sobibor koncentracijos stovykloje Lenkijoje Antrojo pasaulinio karo metu. 1988 metais Izraelio teismas buvo nuteisęs Demjanjuk už žydų naikinimą, būk tai kaip Treblinkos koncentracijos stovykloje pagarsėjusi „Joną žiaurųjį“. Vėliau Demjanjuk sugebėjo įrodyti, kad jis nebuvo tas asmuo ir byla buvo panaikinta. Kilus naujiems kaltinimams, JAV išdavė Demjanjuk Vokietijos teismams šių metų balandžio mėnesį.

◆ Lapkričio 29 dieną Port of Spain, Trinidade susirinkę Britų Tautų Bendrijos lyderiai priėmė Ruandą į Britų Tautų Bendriją. Jie taip pat kreipėsi į Fidži, reikalaudami ten atstatyti demokratinį režimą. □

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš I psl.

darbo pratęsimu iki 2012 m. liepos. Visiškai uždaryti Ignalinos atominė elektrinė iki 2010 m. Lietuva įsipareigojo stojimo į Europos Sąjungą sutartimi.

LEO LT bus naikinamas restitucijos būdu

LEO LT ardymui pasirinktas restitucijos kelias, nacionalinio investuotojo bendrovei sumokant privačiam investuotojui „NDX energijai“ maždaug 680 mln. litų, tai yra suma, kurią „NDX energija“ sumokėjo už VST akcijas. Kaip po Vyriausybės pasitarimo teigė Premjeras Andrius Kubilius, dėl tokio LEO LT ardyimo kelio politinis sprendimas jau priimtas. Formaliai jis bus tvirtinamas vėliau, per Vyriausybės posėdį.

Planai dėl rūmų Tautos namams

Lietuvos patriarcho Jono Basanavičiaus prieš šimtą metų pradėta puoselėti idėja Vilniuje įsteigti Tautos namus, atrodo, gali būti įgyvendinta. Namai turėtų įsikurti ant Tauro kalno esančiuose rūmuose, kuriuos dabar valdo Profesinių sąjungų federacija. 39 mln. litų kainuojančiam pastatui perpirkti pinigų Vilniaus savivaldybė neturi, tačiau ji ketina gauti mainais į kitus, mažiau reikalingus pastatus.

Tautos namuose ketinama įrengti dvi renginių sales, kurios talpintų 2,500 žmonių, Lietuvos naujųjų laikų visuomenės istorijos galeriją, kultūros informacijos centrą, šalies etninių regionų kultūros atstovybes. Juose tikimasi rengti valstybines šventes, minėjimus, šalies ir užsienio kūrėjų pasirodymus.

Karo muziejui - ES lėšos?

Į valstybės saugomų objektų sąrašą

Mūsų Pastogė Nr. 47, 2009.12.02, psl. 2

įtraukto Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus rekonstrukcijai reikia 16 mln. litų, bet tiek lėšų Krašto apsaugos ministerija neturi ir artimiausiu metu neturės. Ministerija siūlo tam tikslui panaudoti dalį 2007-2013 metams numatytų Europos Sąjungos (ES) Sanglaudos fondo lėšų.

Britai sugrąžina lietuvius

Britai į Lietuvą paskraidino pirmus du lietuvius, kurie vaikatavo Didžiojoje Britanijoje. Be dokumentų sulaukytiems vyrams britai nupirko lėktuvo bilietus, drabužių, paliko maisto daivinius, užsakė asmens tapatybės korteles. Atrodo, kad į Didžiąją Britaniją išvykę maždaug trisdešimties metų lietuviai buvo apiplėšti, neteko dokumentų, todėl ir papuolė į policijos akiratį. Lydėjusieji Didžiosios Britanijos pareigūnai domėjosi, kokios socialinės garantijos laukia į Lietuvą grąžintų asmenų ir minėjo, kad Jungtinėje Karalystėje pradėtas projektas, kurio tikslas – gąbenti į tėvynę Anglijoje nepritapusių, vaikataujančių žmonių.

Išsprogdinga banka

Lapkričio 19-osios naktį Šeduvoje (Radviliškio rajone) buvo susprogdintas ir apvogtas banko „Snoras“ taupomasis skyrius. Nustatyta, kad „Snoro“ skyrius susprogdintas dujomis – pareigūnai aptiko per Laisvės aikštę nutiestą keliasdešimties metrų ilgio žarnelę, kuria, manoma, į kiosko vidų ir buvo prileista dujų. Sprogimas pastato dalis ištaškė į šalį maždaug 40 metrų spinduliu. Panašiai „Snoro“ skyrius buvo susprogdintas ir lapkričio 6 dienos rytą Kaune.

Rengiant apžvalgą naudotas Lietuvos spauda, ELTA, BNS, LGITIC ir „Bernardinai“.

Apie „kalėjimą“ – Lietuvos spauda

JAV televizijos kanalų „ABC News“ paskelbus apie surinktus įrodymus, esą slapta CIA (Centrinės žvalgybos valdybos, CŽV) kalėjimas veikė Antaviliuose, esančiuose už 20 kilometrų nuo Vilniaus, lapkričio mėn. 20 d. „Lietuvos žinių“ žurnalistai aplankė šią amerikiečių žurnalistų nurodytą vietą.

Vietos gyventojas papasakojo, jog pažįsta žmogų, kuris amerikiečiams pardavė jojimo bazę.

„Bazėje buvo įrengtos gyvenamosios patalpos, ten po vienu stogu glaudėsi dvi šeimos. Žirgų verslas nėra lengvas – tos šeimos sukonfliktavo ir nusprendė paroduoti pastatus, – pasakojo vyriškis, nenorėjęs skelbti savo vardo ir pavardės. – Tik pardavus atvyko amerikiečiai. Prisivėžė daug technikos, kažką matavo, statė. Tada judėjimas prie anuomet nemažai žmonių sutraukdavusios jojimo bazės baigėsi. Viskas nurimo, liko tik aplinką stebinčios filmavimo kameros.“

Antavilių gyventojas tikino, kad teritorijoje prie miško įsikūrę amerikiečiai su vietiniais į kalbas nesileisdavo. „Nė vienas lietuvius neturėjo prie jų priėjimo. Jie ten gyveno, kažką statė. Tačiau lietuvių tiems darbams nesamdė“, – pridūrė jis. Paklaustas, kaip atsirado pastato pirkėjas, jis tikino apie tai kalbėti nenorįs. „Mano draugas iki galo nežinojo, kam pardavė pastatą“, – mįslingai kalbėjo Antavilių

gyventojas.

Nuo 1997 metų šis pastatas priklausė LR Vidaus saugumo departamentui (VSD), kuris pastatą perėmė iš amerikiečių firmos „Elite LLC“. Šalia VSD bazės gyvenanti Janina Butkevicienė sakė, kad pamačiusi teritorijoje vykstančias statybas pamanė, jog netrukus čia apsigyvens turtuoliai.

„Nieko nežinome, kas čia vyksta. Apie slapta amerikiečių kalėjimą girdėjome tik iš televizijos laidų. Nieko nežinome, juk paprastieji žmonės niekas nieko neaiškina. Jokių ryšių su žmonėmis iš už tveros neturėjome“, – tikino ji.

Kaip rašo „Kauno diena“, neoficialiomis žiniomis, „Lietuvos oficialiu pareigūnu“, patvirtinusi, kad Antaviliuose veikė slapta amerikiečių kalėjimas, „ABC News“ vadina buvusį Lietuvos kontržvalgybininką Domą Grigaliūną. Prieš keletus metus jis buvęs išmestas iš tarnybos už prastai atliktus pareigas, todėl naudojasi kiekviena galimybe viešai įkąsti savo buvusiai darbuotei.

Taip pat, „ABC News“ apžvalgininkas B. Ross Amerikoje esąs gana žinomas žurnalistas, tačiau vertinamas labai prieštaringai. Daugybė jo parengtų „skandalinių“ tyrimų esą klaidingi, netikslūs, paremti nepatikrintais ar nepatvirtintais faktais.

(Pagal Lietuvos spaudą)

Reikia pertvarkyti sveikatos sistemą

Dauguma Lietuvos gyventojų mano, kad sveikatos sistema būtina pertvarkyti, ir siūlo imtis priemonių, kad būtų sumažintos eilės sveikatos įstaigose, vaistų kainos, gerinama paslaugų kokybė, vykdoma spartesnė ligoninių reforma. Tai parodė apklausa Sveikatos apsaugos ministerijos užsakymu.

Tai, kad sveikatos apsaugos sistema pertvarkyti būtina, mano 67% apklaustųjų. 20% apklaustųjų sakė, sistemos pertvarkyti nereikia, 14% respondentų šiuo klausimu neturėjo nuomonės.

Jei reikėtų gydytis ligoninėje, keturi iš dešimties (41%) Lietuvos gyventojų rinktų savo miesto arba rajono ligoninę, ketvirtadalis (24%) – universitetinę daugiaprofilinę ligoninę, penktadalis (20%) – specializuotą ligoninę. Kas devintas apklaustasis (11%) nurodė, kad ligoninės tipas jam nėra svarbus. 4% respondentų šiuo klausimu neturėjo nuomonės.

Reaguodamas, sveikatos apsaugos ministras Algis Čaplikas teigė, jog rengiant sveikatos sistemos pertvarką jau einama teisingu keliu. □

Ministerijų išlaidos sumažėjo

Valdymo išlaidos visose ministerijose šiemet, palyginti su 2008-aisiais, sumažėjo 39,2 mln. litų (13,8%), darbo užmokesčiai skirtos lėšos – beveik 15 mln. litų (9,3%), – pranešė Ministro Pirmininko spaudos tarnyba.

Palyginti su 2008 m., reprezentacinės išlaidos šiemet ministerijose sumažėjo 3,6 mln. litų (64,3%), komandiruočiams – 6,4 mln. litų (52,5%), tarnybiniam transportui – 1,2 mln. litų (34,3%).

Nuo 2008 m. gruodžio 31 d. iki 2009 m. lapkričio 1 d. Vyriausybės kompetencijoje esančiuose įstaigose valdinių kaščių sumažėjo 4,352 pareigybėmis. Panaikinti ne tik vadinamieji „popieriniai“, t. y., neužimti, etatai, bet 1,878 sumažėjo ir užimtų valstybės tarnautojų vietų.

Apskritai Vyriausybės nuostata nesi-keičia – 2010 metais darbo užmokesčio fondas valstybės tarnyboje turi mažėti dar apie 10%. LGITIC

Palaikus į užsienį gąbenti bus paprasčiau

Nuo šiol asmenims, norintiems pervežti mirusiojo palaikus iš vienos valstybės į kitą, pakaks vienintelio dokumento ir nebereikės, kaip anksčiau, kertant kelių valstybių sienas, kiekvienoje iš jų gauti konsulato leidimą tokiam pervežimui.

Asmuo, norintis pervežti mirusiojo palaikus iš vienos valstybės į kitą, privalo turėti vienintelį dokumentą – leidimą pervežti mirusiojo kūną, vadinamąjį mirusiojo kūno „laissez-passer“. Jį išduos Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (VVSPT).

„Šis dokumentas supaprastina mirusiojo kūno pervežimą iš Lietuvos į kitas valstybes. Jis suteikia galimybę kirsti kelių valstybių sienas ir pasiekti galutinį tikslą išvengiant papildomų formalumų. Tiesa, mirusiojo kūno „laissez-passer“ galioja tik tose šalyse, kurios yra ratifi-

kavusios Europos Tarybos susitarimą dėl lavonų pervežimo. Vadinasi, jei važiuodami iš Lietuvos kirsime šalį, kuri nėra pasirašiusi tarptautinio susitarimo, iš mūsų gali būti pareikalauta papildomų dokumentų“, – aiškina VVSPT Leidimų ir licencijavimo skyriaus vyriausiasis specialistas Ričardas Norkus.

Nuo šiol Lietuvos piliečiai, norintys pervežti mirusiojo palaikus iš Lietuvos į kitą valstybę, turėtų kreiptis į VVSPT, kuri ne vėliau kaip per 1 dieną nuo visų dokumentų pateikimo išduos tarptautinį leidimą pervežti palaikus. Reikiamus dokumentus pareiškėjai VVSPT gali siųsti ir paštu bei faksu.

Pareiškėjams leidimus atiduos ir karstus plomбуus visuomenės sveikatos centrų įgalioti asmenys. LGITIC

“Talkos” Adelaidės skyriaus metinis susirinkimas

Viktoras Baltutis

Kiekvienas stengiamės savo uždirbtą centą laikyti saugioje vietoje – banke ar saugioje finansinėje institucijoje. Iki 1961 metų naudojamos įvairių bankų ar kitų finansinių institucijų paslaugoms ir ne vienam teko nukentėti, kai ekonominė krizė jas palietusi nuvertino investuotą dolerį.

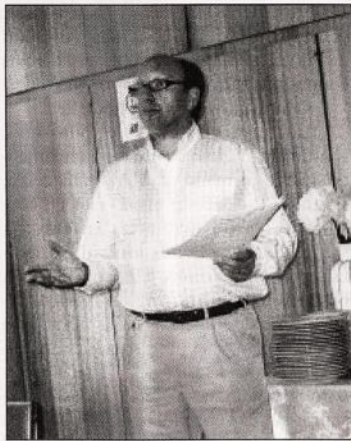
Įsikūrusi Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija “Talka” savo veiklą pradėjo nedrausiais žingsniais, nes lietuvių tarpe pasitikėjimas savo paties įgėmis tvarkyti finansinius reikalus nebuvo labai aukštas. Pirmieji nedrausūs žingsniai ir užsipnyrimas per keletą metų įtikino visus skeptikus, kad ir lietuviai sugeba tvarkyti savo finansinius reikalus. “Talkos” populiarumas augo greitai ir po keliolikos veiklos metų įsisteigė skyriai Adelaidėje ir Sydneyje.

Apie “Talkos” veiklos istoriją nemažai buvo rašyta mūsų spaudoje, todėl nekartosiu visiems žinomą gana sunkų “Talkos” kelią iki lietuvių pradėjo pasitikėti savikių finansine veikla ir “Talkos” patarnavimais pradėjo naudotis vis didesnis lietuvių skaičius, ypač lietuviškos organizacijos. Be to, parama iš susidariusio pelno lietuviškoms organizacijoms ir meno vienietams skatino ir ugdė didesnę pasitikėjimą. Išsamūs ir vieši “Talkos” metiniai susirinkimai, kuriuose nuodugniai pateikiama “Talkos” apyskaita, užtikrina “Talkos” veiksmingumą ir sėkmingą jos veiklą.

Pagrindinis metinis “Talkos” narių susirinkimas įvyko šių metų spalio 24 dieną Melbourne Lietuvių Klubo patalpose. “Talkos” vadovybė – direktoriai yra: pirmininkas Audrius Balbata ir nariai – R. Muceniekas, R. Samsonas, D. Campbell ir V. Alekna. Adelaidės skyriaus Valdyba: D. Kaminskienė (vedėja), R. Dunda ir A. Dunda, Sydneyjaus skyriaus Valdyba: E. Kains (vedėja), N. Dunda, G. Savickaitė - Fletcher ir L. Kains.

Šiek tiek noriu paminėti “Talkos” narių susirinkimą, kuris įvyko Adelaidėje, ir atvykusio “Talkos” pirmininko A. Balbatos padarytą platų ir išsamų “Talkos” veiklos pranešimą. Jis paminėjo šiuometinę globalinę ekonominę krizę ir kiek ji palietė “Talkos” finansinę veiklą. Kaip sakė pirmininkas, būtų klaidinga teigti, kad pasaulinė ekonominė krizė nepalietė “Talkos” veiklos. Bet “Talka”, būdama labai stiprioje finansinėje padėtyje, atlaikė visus krizės sunkumus, nors šiek tiek sumažėjo metinis pelnas.

Šių metų pelnas, sumokėjęs valstybinius mokesčius, yra \$172,804. Viso pajamų turėta \$1,462,461, tai yra \$21,659 mažiau nei praėjusiais metais.

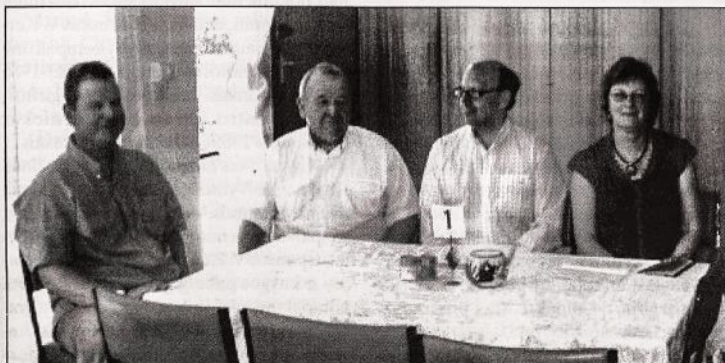
“Talkos” pirmininkas Audrius Balbata.

Adelaidės “Talkos” skyriaus vedėja Dalia Kaminskienė.

Savo pranešime pirmininkas plačiau apibūdino pasaulinę ekonominę krizę, kai procentai smarkiai krito ir bankai pristabdė paskolų išdavimą. Investuotų akcijų vertės staigus kritimas privedė prie pasaulinės finansinės krizės, kurios pasaulis nepatyrė per paskutinius 72-ejus metus.

Pirmieji krizės ženklai pasirodė JAV 2008 metais, kai 23 bankai artėjo prie bankroto ir JAV valdžiai teko juos gelbėti, o 2009 metais finansinė krizė pastrėjo, paliesdama ir kitas finansines institucijas. JAV žiniasklaidoje pasirodė frazė: NINJA – no income, no job, no assets – nėra pajamų, nėra darbo, nėra turto. Šis posakis tikrumoje reiškė, kad JAV žmonės, kurie neturėjo darbo, jokių pajamų ir turto, buvo išduodamos paskolos. Tokioms finansinėms machinacijoms JAV valdžia neturėjo tinkamo įstatymo reguliuoti ir stabdyti, tad bankus privedė prie finansinės savizudybės ir kai kuriuos net prie bankroto.

Adelaidės “Talkos” skyriaus valdyba ir “Talkos” pirmininkas A. Balbata (antras iš dešinės).

ALB Garbės Teismo pareiškimas

Ryšium su Australijos Lietuvių Bendruomenės (ALB) Sydney Inc. narių susirinkimu, įvykusi 2009 m. spalio mėn. 11 d., ALB Garbės Teismas (GT) gavo iš susirinkimo dalyvių ir Valdybos narių keletą laiškų, kuriuose rašoma ir skundžiamasi,

a) kad susirinkimas nebuvo sklandus ir, galbūt, nebuvo teisėtas, nes buvo sušauktas ir vyko ne vien tik pagal NSW draugijų inkorporavimo įstatymus, bet ir per daugelį metų nusistovėjusią tvarką, prisilaikant (ar neprisilaikant) ALB Statuto, ir

b) kad susirinkime, vykstant ginčams dėl rinkimų tvarkos, vienas narys politiškai įžeidžiančiu vardu pavadino kelias Bendruomenės nares.

ALB GT, susipažinęs su šių laiškų turiniu bei kita pristatyta informacija, ir remdamasis ALB Statuto 55 paragrafu, pagal kurį GT gali nagrinėti ir spręsti tik ALB organizacijų ir institucijų tarpusavio ginčus, žinoma, jei to pageidautų ir sutiktų abi pusės, taip pat turi teisę interpretuoti ALB Statutą ir pasisakyti principiniais lietuvių garbės reikalais liečiančiais klausimais, **PARIEŠKIA:**

1. ALB Statutas pilnai galioja tik neinkorporuotoms ALB Apylinkėms ir Seniūnijoms. Inkorporuotos AL Bendruomenės (Canberra, Geelong, Sydney, Melbourne) savo Apylinkėse tvarkosi ir veikia pagal jų Valstijų nepelno draugijų inkorporavimo įstatymus, aktus ir savo registruotus įstatus. Šios Bendruomenės, įskorporuodamos atsisakė pilno pavaldumo ALB Statutui. Tik federaliniuose ALB reikaluose jos gali veikti pagal ALB Statutą, kiek tai leidžia inkorporacijos įstatymai.

2. Bet kokie ALB narių tarpusavio įžeidinėjimai mūsų Bendruomenėje nėra priimtini ir iš viso negali būti toleruojami, nes jie ardo mūsų Bendruomenę ir žemina garbingą lietuvių ir Lietuvos vardą. Mūsų tarpusavio santykius, kaip skelbia LIETUVIŲ CHARTA, “tenustato ARTIMO MEILĖ ir PAGARBA kiekvieno žmogaus laisvei, garbei, gyvybei ir turtui”.

ALB Garbės Teismo nariai:
Janina Vaboliėnė OAM,
Petras Bielskis,
Vytautas Patupas

Adelaide, SA. 2009.11.20

Laikraščio redaktorius – Melbourne lietuvis

Lapkričio 20 dieną Lietuvoje pasirodė pirmasis naujo laikraščio „LiTnews“ numeris. Anglų kalba išeinantis dvisavaitinis leidinys orientuojasi į Lietuvoje gyvenančius ir dirbančius užsieniečius – verslininkus, diplomatus, studentus, bet tuo pačiu yra skirtas ir angliškai skaitančiai lietuviškai auditorijai.

Naujamajam leidiniui vadovauja prieš beveik metus nustojusio eiti žurnalo „Lithuania today“ vyr. redaktorių Melbourne lietuvis Ray Vyšniauskas (žiūr. nuotr. dešinėje).

„LiTnews“ lyginant su žurnalu bus dinamiskesnis, turėsime galimybę operatyviau reaguoti į įvykius, ketiname orientuotis į naujienas, nors rasime laiko ir analizės. Visgi į naujajį leidinį perėjo ne tik dalis buvusios komandos, bet ir visos geriausios „Lithuania today“ tradicijos bei, tikimės, mūsų bičiulių ir

skaitytojų ratas. – sakė R. Vyšniauskas.

Naujasis leidinys pasirodys kas antrą savaitę ir bus platinamas viešose vietose – restoranuose, kavinėse, verslo centruose, viešbučiuose, aukštosiose mokyklose, o taip pat jį bus galima prenumeruoti. □

Kaip sakė pirmininkas, Australija irgi neišvengė pasaulinės finansinės krizės, bet ji buvo švelnesnė ir, esant stabiliai finansinei padėčiai, lengviau apvaldoma. Pirmininkas savo žodyje palietė ir kitų valstybių ekonominę padėtį, vis grįždamas prie Australijos apvaldomos ir nesunkios finansinės krizės. Teko tik “susiveržti diržus”, norint kuo mažiau pajusti jos įtaką ir visos valstybės ekonominį gyvenimą.

Baigdamas pirmininkas padėkojo visiems “Talkos” nariams, kurių tarpe šiandien yra ir nemažai ne lietuvių, už jų lojalumą, nepamirštant direktorių pasišventimo, kurie nuo pirmos “Talkos” egzistencijos dienos daug dėmesio ir energijos skyrė norėdami išlaikyti jiems suteiktą narių

pasitikėjimą. Dėkojo ir skyrių Valdyboms už sėkmingą finansinę veiklą jų skyriuose.

Po pirmininko pranešimo, palydėto gausiu plojimu, sekė klausimai, į kuriuos pirmininkas vaizdžiai ir išsamiai atsakė.

Adelaidės “Talkos” skyriaus metiniame susirinkime Lietuvių Namuose dalyvavo daugiau nei 25 nariai. Adelaidės “Talkos” skyriaus pirmininkė Dalia Kaminskienė padėkojo “Talkos” pirmininkui Audriui Balbatai ir jo žmonai Irenai už apsilankymą Adelaidėje ir pakvietė visus svečius bei dalyvius karštiesiems pietums, kuriuos paruošė Lietuvių Namų šeimininkė Regina, o Lietuvių Namų baras aptarnavo visus ištroškusius. □

Lietuva iš arti

Lietuviai bijo grįžtančių tautiečių?

Du trečdaliai Lietuvos gyventojų mano, kad dauguma emigrantų nori grįžti į Lietuvą, o 54% respondentų įsitikinę, kad dauguma jų ir sugrįš. Tačiau tėvynainių grįžimas vertinamas nevienodai. Nors 73.5% lietuvių sutinka, kad grįžtamąją migraciją reikėtų skatinti, daugiau nei pusė jų baiminasi konkurencijos darbo rinkoje, o penktadalį piktinasi, kad buvę emigrantai, kurie nemokėjo savo šalyje mokesčių, tomis pačiomis teisėmis, kaip ir jie, naudosis sveikatos apsaugos sistema bei gaus socialinę paramą.

Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuro užsakytu atlikta Lietuvos gyventojų apklausa atspindi mūsų visuomenės požiūrį į migruojančius tautiečius dar iki krizės. Anot biuro vadovės Andros Sipavičienės, ekonominė krizė šias pažiūras galėjo pakeisti. Anot A. Sipavičienės, visuomenėje vyrauja pažiūra, kad emigracija yra neigiamas reiškinys, nors patys emigrantai ir pateisinami. „Neginčijamas visų laikų postulas: „Lietuva – lietuviams“. Žmonės nenori, kad Lietuva išnyktų. Kita vertus, pirmiausiai rūpinamasi, kad neišnyktų tie, kurių labiausiai reikia. Todėl žmonės pirmiausiai pastebi išvykstančius medikus,

mokytojus ir mokslininkus. Dėl visų kitų taip nesibaiminama“, – teigė pašnekovė.

Tačiau TMO Vilniaus biuro vadovė pastebi, kad lietuvių grįžimas čia esantiems žmonėms kelia nemažai įtampas. Dažniausiai nurodomi pavojai, susiję su masine re-emigracija, yra didėjanti konkurencija darbo rinkoje (47%), baimė dėl darbo vietų (22%), socialinės sistemos išnaudojimas (20%). Didesnės konkurencijos dažniau bijo darbingo amžiaus žmonės. Dėl to, kad grįžusieji, kurie nemokėjo mokesčių, naudosis socialine parama bei sveikatos apsaugos sistema, dažniau priekaištauja priėmimo amžiaus žmonės ir pensininkai.

„Kitaip tariant, dirbantys žmonės bijo, kad grįžę emigrantai iš jų atims darbo vietas, pensininkai – kad atims iš jų gydytojus. Tačiau visi vienodai džiaugiasi, kad išvyko nusikalčiai, – teigė A. Sipavičienė. – Tiesa, tyrimo metu praslydo ir neigiamas emigrantų elgesio vertinimas. Žmonės pastebi, kad ir trumpam į Lietuvą grįžę emigrantai čia elgiasi kitaip. Visur švaistosi pinigais, nors svetur viename kambarėlyje gyvena po 10 ir dirba baltos dienos nematydami, niekur nosies neiškisdami. Kita vertus, kiekvienas dar ver-

tina ir savus pažįstamus, todėl bendras požiūris į emigrantus nėra blogas“.

Vis dėlto dauguma Lietuvos gyventojų (73.5%) mano, kad grįžtamąją migraciją reikėtų skatinti. Dar didesnis Lietuvos gyventojų dalis pasisako už grįžimų skatinimą, jei išskyla alternatyva rinktis – ar susigrąžinti išvykusius iš Lietuvos, ar atsivežti darbo jėgą iš kitų šalių. Absoliuti dauguma gyventojų (91%) į grįžtančius emigrantus žiūri palankiai.

O kaip galvoja išvykę lietuviai?

Tuo tarpu užsienio lietuviai kiek santūresni grįžimo skatinimo klausimu – tik 45.5% jų mano, kad grįžimus reikia skatinti. Tai parodė atsakymai į TMO Vilniaus biuro išsiuntintą anketą užsienio lietuvių bendruomenių pirminkams bei nariams. Užsienio lietuvių bendruomenių atstovų vertinimu, re-emigracijos potencialas gal ir nėra labai didelis, tačiau apie pusę respondentų teigė norintys kada nors grįžti į Lietuvą. Šio noro įgyvendinimas neretai priklauso nuo įvairių išorės veiksnių. Priežastys, kurios sulauko norinčiuosius grįžti, yra labai įvairios. Vienos jų – tradicinės: šeima, vaikai, draugai (55%), baimė nerasti darbo ar gerai apmokamo darbo (30%), geresnės socialinės garantijos svetur (24%). Kitos priežastys gana personalizuotos – pavyzdžiui, požiūris į gėjus Lietuvoje.

Taip pat užsienio lietuviams labai svar-

bu, ar bus sudarytos sąlygos prisitaikyti jų vaikams (79%), jie norėtų daugiau paramos lietuviškoms mokykloms emigracijos šalyse (77%) bei daugiau informacijos apie grįžimo galimybes (89%). Absoliuti dauguma užsienio lietuvių mano, kad grįžimą remti finansškai netikslinga.

Beje, tyrimai rodo, kad jei žmogus užsienyje išgyvena daugiau nei 5 metus, jis paprastai nebegrįžta. Todėl, anot A. Sipavičienės, labai svarbu su emigrantais palaikyti ryšius – kad ir per bendruomenes. Mat atvykę į Lietuvą žmonės neretai ima nebesusikalbėti su buvusiais draugais, kurie užsiėmę savo reikalais, todėl grįžta ten, kur turi susikurtą socialinių santykių tinklą.

Lietuvos visuomenės požiūris į grįžtančiuosius svarbus tik maždaug kas penktam emigrantui, o didžioji jų dauguma (72%) mano, kad jei kas norės grįžti, taip ir padarys, nekreipdamas dėmesio į pažiūras.

Tačiau nemažai emigrantų net ir gyvendami svetur norėtų dalyvauti Lietuvos politiniame ir visuomeniniame gyvenime. 84% respondentų norėtų balsuoti ne tik Seime, bet ir savivaldybių rinkimuose, 64% – būti renkami į Seimą, 71% – turėti dvigubą pilietybę. „Kitaip tariant, jie nori, kad į jų nuomonę Lietuvoje įsiklausytų, kad juos vertintų“, – teigė A. Sipavičienė.

Inga Saukienė, Vilnius (DELFI)

Kas lietuviams svarbiau?

Sunkmečiu lietuviams svarbesnė tampa ekonominė gerovė, o ne demokratijos vertybės, rodo tarptautinis tyrimas. Lietuviams atrodo, kad iš krizės sėkmingiau išvestų ne demokratiškai dirbantį Vyriausybę, bet tvirtas lyderis, o gerovę turi užtikrinti valstybė, bet ne kiekvienas žmogus, to siekdamas savo pastangomis. Tokius rezultatus atskleidė tarptautinis tyrimas, kuriame „Pew Research Center“ lygino kai kurių Rytų Europos ir Vakarų šalių gyventojų nuomonę 1991-aisiais ir 2009-aisiais.

Sociologi apklausė 14 valstybių – Bulgarijos, Čekijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Ispanijos, JAV, Lenkijos, Lietuvos, Prancūzijos, Rusijos, Slovakijos, Ukrainos, Vengrijos ir Vokietijos – gyventojus. Lietuvoje rugsėjį buvo apklausta 1,000 suaugusiųjų, 1991 m. pavasarį – perpus mažiau.

Stiprus lyderis mielesnis

Nors lietuviai, kaip ir kiti Rytų europiečiai, vertina demokratiją, jiems svarbesnė yra klestinti ekonomika. Šio regiono valstybės nėra unikalios – sunkmečiu taip pat galvoja ir nemažai vakariečių. Visose tirtose buvusio sovietinio bloko valstybėse dauguma apklaustųjų nurodė, kad svarbiausia jiems – ekonomikos klestėjimas. Lietuvoje šį atsakymą pasirinko 72% arba maždaug tiek pat, kiek Rusijoje. Ekonomika svarbesnė dar daugiau ukrainiečių, čekų, bulgarų ir vengrų.

Paklausti, kas svarbiau – stiprus lyderis ar demokratiška vyriausybė, 49% lietuvių pasirinko pirmąjį ir 42% – antrąjį variantą. Stiprus lyderis svarstyklę lėkštelę labiausiai nusveria Ukrainoje (69% ir 20%). Simpatijas lyderiui Lietuvos gyventojai reiškė ir 1991 m., tik jos tuomet buvo gerokai didesnės – 70%.

Lietuviai, prieš du dešimtmečius labiausiai iš visų galvoję, kad sėkmė gyvenime priklauso nuo pašalinųjų jėgų, o ne nuo paties žmogaus, dabar gerokai pakeitė nuomonę (anuomet taip galvojo 64%). Tačiau Lietuvoje daugiausiai žmonių (aštuoni iš dešimties) labiau pritarė tam, kad gerovę užtikrintų valstybė, o ne kiekvienas galėtų siekti savo tikslų be

valstybės kišimosi. Su pastarąja nuomone sutiko kas šeštas žmogus – mažiausiai iš visų tirtų valstybių ir gerokai mažiau nei 1991 m.

Apie teismus

Ketvirtadaliui lietuvių nepatinka, kad buvo pereita nuo vienpartinės prie daugipartinės politinės sistemos. Daugiau nei pusė (maždaug tiek pat, kiek Rusijoje) tai įvertino teigiamai. Prieš du dešimtmečius tokiu pokyčiu džiaugėsi trys ketvirtadaliai apklaustųjų Lietuvoje.

Komentuodami, kurios demokratijos vertybės jiems svarbiausios, daugiausiai lietuvių paminėjo teisingą teismą (59%) ir laisvą žiniasklaidą (50%). Tačiau mažiausiai žmonių įsitikinę, kad Lietuvoje veikia teisingo teismo institutas (5%). Tik kas septintas mano, kad sėkmingai funkcionuoja daugipartinė rinkimų sistema ir laisva spauda. Daugiausiai – bemaž pusė – sutiko, kad šalyje egzistuoja religijos laisvė.

Kuomi nepatenkinti?

Dauguma tyrime dalyvavusių valstybių gyventojų nepatenkinti situacija savo šalyse. Žmonės buvusiam sovietiniame bloke kaip didžiausias problemas nurodė korupciją, nusikalstamumą ir narkotikus.

Beveik visose šalyse daugiau nei pusė gyventojų dabartinę padėtį įvertino neigiamai. Lietuvoje tokių buvo 90%, vos 7% žmonių situacija patenkinti. Iš vakariečių prasčiausiai situaciją įvertino ispanai (75%). Labiausiai esama padėtimi patenkinti vokiečiai, slovakai ir lenkai (nuo trečdaliu iki pusės).

Didžiausia problema Lietuvoje, anot gyventojų, yra korumpuoti politiniai lyderiai (78%), toliau rikiuojasi nusikalstamumas (76%) ir narkotikai (66%). Panašios tendencijos užfiksuotos daugumoje buvusio sovietinio bloko šalyse. Nuomonės labiau išsiskyrė problemų sąrašo apačioje: nors daugelyje šalių mažiausią galvos skausmą kelia imigracija, lietuvių nurodė etninis konfliktas (17%), terorizmas (27%) ir tik tuomet imigraciją (29%). Beje, Rusijoje, kuri laikoma nedraugiška imigrantams šalimi, imigracija laikoma viena mažiausių problemų (17%).

Eglė Digrytė, Vilnius (DELFI)

J. Basanavičiaus premija – Muziejaus direktorei

Pirmadienį, lapkričio 23 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo pagerbta valstybinės Jono Basanavičiaus premijos laureatė šio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė. Premija skiriama už etninės kultūros tradicijų plėtojimą, puoselėjimą, tyrinėjimą bei kūrybinę veiklą etninės kultūros srityje.

Per 37 darbo muziejuje metus Birutė Kulnytė išplėtojo dr. J. Basanavičiaus skelbtą Tautos muziejaus idėją ir įgyvendino struktūrinimu pagrįstą muziejininystės sampratą, atspindinčią atskirose Archeologijos, Etnografijos, Istorijos ekspozicijose.

Nuo 1992 m. B. Kulnytė vadovauja Lietuvos nacionaliniam muziejui. Per tą laiką muziejus tapo kultūros centru, kuriame rengiamos ne tik parodos, bet ir kultūros istorijos vakarai, konferencijos, leidžiamos knygos iš muziejaus rinkinių. Direktorės iniciatyva prie Etnografijos skyriaus įsteigtose tautinio kostiumo atkūrimo dirbtuvėse kuriamos autentiškų audinių ir drabužių kopijos.

B. Kulnytės iniciatyva 2001 m. Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo surengta istorinių fotografijų iš Rusijos istorijos muziejaus paroda, 2003 m. iš Maskvos atvežta itin retos liuanistikos

Lietuvos Nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė.

paroda „LDK ir Rusija XIV-XVIII amžiuje“. Tęsdama liuanistikos paieškas užsienyje kartu su Rusijos etnografijos muziejumi sukūrė bendrą projektą „Senoji Lietuva“ ir 2009 m. Lietuvos nacionaliniame muziejuje surengė parodą.

Birutė Kulnytė yra muziejaus leidybinės programos autorė, daugybės Lietuvos kultūros paveldą atspindinčių muziejaus leidinių ir katalogų sudarytoja. LGITIC

Knygoje – Vytauto Kernagio pasaulis

Vilniaus leidykla „Tyto alba“ išleidžia teatro kritikės Rūtos Oginskaitės knygą apie Vytautą Kernagį „Nes nežinojau, kad tu nežinai“.

Daugiau kaip pusės tūkstančio puslapių apimties knyga kuria išsamų pernai mirusio menininko - aktorius, dainų autorius ir dainuojamosios poezijos vieno iš pradininkų Lietuvoje, pramoginių televizijos laidų ir renginių vedėjo - portretą: primename Kernagių giminės istoriją, bohemiška tėvų – žinomų aktorių – namų atmosfera, jaunystė Vilniaus „Brode“ ir pirmasis ansamblis „Aisčiai“. Pasak autorės, tai pamatai, ant kurių išaugo V. Kernagio dainuojamoji poezija, „Kabaretas tarp girnų“, Dainos teatras, programos Palangos „Anapilyje“ ir kt.

Knygoje prabyla pats V. Kernagis, jo artimieji, draugai ir kolegos. Per artisto gyvenimą atskleidžiama ir plati to laiko

kultūrinė Lietuvos panorama. Be pokalbių įrašų, naudojama ir daugiau archyvinės medžiagos: laiški, laikraščių interviu, straipsniai, dokumentai. Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis, dedamas stiliuotas V. Kernagio Vilniaus žemėlapis bei kompaktinė plokštelė su autorės išaugotais 1983-1985 m. koncertiniais kabareto „Tarp girnų“, Dainos teatro įrašais bei dar niekur nematytais 1989-1991 m. vaizdo įrašais.

Knyga „Nes nežinojau, kad tu nežinai. Muziejus Vytauto Kernagi“ išleidiama dviem variantais. Vienas – kietasis viršeliais, su spalvotomis nuotraukomis, su priešlapyje atspausu V. Kernagio Vilniaus žemėlapiu ir knygos pabaigoje vokelyje įklijuota kompaktinė plokštelė su vaizdo ir garso įrašais, kurią parengė V. Kernagio fondas. Antras šios knygos variantas – kiseninio formato, nespalvotas, be žemėlapiu ir kompaktinės plokštelės, bet gerokai pigesnis.

Bendruomenės baruose

Melbourno senjorų išvyka į Badgers Creek

Dana Baltutienė

Nors lapkričio 10-ta pasitaikė viena iš karščiausių šio pavasario dienų, tačiau karšti orai neatbaidė melbourniškųjų pensininkų anksčiau antradienio rytą rinktis prie Lietuvos Kubo išvykai į Healesville ir Badgers Creek.

Pensininkai iš Mornington priemiesčio atvyko anksčiausiai. Tačiau šios išvykos organizatoriui Zigmui Poškaičiui laimė nesišypsojo tą rytą. Zigmą pakliuvo į traukinio avariją ties Sydenham, kur traukinys mirtinai sužalojo per bėgius bėgantį jaunuolį. Jis liko su kitais keliautojais besėdys policijos apsuptyje traukinyje. Tuo metu mes visi laukėme jo prie Lietuvos Klubo ir rūpinomės, kur dingo mūsų žvalusis kelionės vadas Zigmą.

Po kurio laiko ištyrę visą sudėtingą situaciją nusprendėme daugiau nedelsti ir važiuoti. Autobusas pajudėjo link Healesville. Važiavome Eastern greitkelio per Ringwood ir Croydon į Healesville. Pravažiavę naujai pastatytą tunelį, Dandenong papėdėje išvydome greitai augantį priemiestį Croydon, o jo pakalnėje – plačiai išsidėčiusį gražų miestelį Lilydale. Mūsų autobusas toliau vingiavo miškingu, kalnuotu keliu, per aukštaūgius celerytop

miškus, kol galiausiai atsidūrėme aukštos kalvos viršūnėje, kur buvo mūsų pirmas sustojimas.

Čia mus laukė netikėtos vaisės. Nijolės ir Algio Kairaičio namuose buvome su tikti su šampanu, raudonu vynu, burnoje tirpstančiomis braškėmis, sausainiukais, pyragaičiais, nuostabi kava, arbata ir dar daugiau. Dešimtmetė jų anūkė Jarah prisistatė su savo spausdintu meniu, rinkdama užsakymus, ir lakstė kaip bitutė tarp svečių visus vaišindama. Valandėlę pailsėję vaišingųjų mūsų narių – Algio ir Nijolės – išpuoselėtoje sodyboje, patraukėme tolyn link mūsų užsibrėžto tikslo – Badgers Creek.

Atvykę į pavėsinėmis apstatytą poilsiuotojų vietelę visi sparčiai išlipome iš autobuso, kad galėtume užsiimti pavėsinę vietą prie stalo, nes apie pirmą valandą po pietų saulė spirgino negailestingai. Planuotas barbecue šią karštą dieną negalėjo vykti, nes ugnis atviroje vietoje buvo uždrausta. Tačiau mūsų autobuso linija pasirūpino pietumis pagal antrą planą – karšti viščiukai, įvairūs šalti užkandžiai, salotos, vaisiai ir karšti bei šalti gėrimai. Visi valgė kiek norėjo, tačiau prisivalgę į kalnus neskubėjo lipti. Daugumai užteko pamirkyti kojas netoliese tekančia-

Melbourno Pensininkų Komitetas, iš kairės: Algis Kairaitis, Irena Vilkišienė, Dana Baltutienė (pirm.) Ron Kleinberg, trūksta Zigmo Poškaičio.

me akmingame Badgers Creek upelyje ir pasigrožėti ryškiaplunksnėmis papūgėlėmis, kurios turistų įpratintos skraidė aplink stalus, laukdamos gardžių trupinėlių.

Pora valandų pabuvę šiame nuostabiame kampelyje vėl sulipome į autobusą. Mūsų linksmas vairuotojas pasiūlė mums grįžti kitu keliu, kad pasigrožėtume Christmas Hills gamtovaizdžiais. Dandenong atbraunomės tiesias kelias atvėrė plačias panoramas.

Važiudami pro Kinglake pamatėme praėjusios vasaros didžiųjų gaisrų nuokrotas vietas. Kaip gražu, bet kartu ir pavojinga tokiose vietose gyventi.

Keletas mūsų narių išlipo prie Eltham

stoties, kitus išlaipdino prie Doncaster kelio, o dauguma važiavo iki Lietuvos Namų. Atrodo, kad visi 35 keliautojai buvo patenkinti šia kelione. Buvo girdėti pasisakymų, kad dažniau tokias išvykas reiktų organizuoti.

Manau kad šiais metais tai paskutinė kelionė, nes **gruodžio 15 dieną** mūsų laukia metinė kalėdinė šventė – Kalėdiniai pietūs, kurie paprastai sutraukia apie 100 pensijinio amžiaus narių net iš tolimiausių Melbourno apylinkių.

Tai iki **Kalėdinų pietų**, mielieji, tik nepamirškite apie savo dalyvavimą pranešti sekretorei **Irenai Vilkišienei** tel.: **9819 5103** □

VI tarptautinis Frenkelio vilos vasaros festivalis Šiauliuose

Sigita Gailiūnaitė

Neturėdama savo kultūrinį vienetą, Canberros lietuvių bendruomenė į savo renginius paprastai kviečia įvairius atlikėjus iš kitų miestų.

Ačiū Australijos lietuvių chorams, solistams, ansambliams bei kitiems atlikėjams, kurie suteikia mūsų renginiams pakilnesnę ir šventiškesnę nuotaiką. O ką bekalbėti apie tuos retus atvejus, kai sulaukiame svečių iš Lietuvos. Esame dėkingi, kad jie nepamiršta ir mūsų mažos bendruomenės.

Natūralu, jog šiais metais tris mėnesius viešėdama Lietuvoje labai norėjau nuieiti į koncertą – buvau "išalkusi" išgirsti ką nors nauja. Tačiau turėjau taikytis su mintimi, kad teatro sezonas Lietuvoje baigiasi birželio mėnesį. Tūkstantmečio progai skirtų koncertų tikrai netrūko, ypač Vilniuje. Dea, apsisostoji Šiauliuose, daug kur negalėjau dalyvauti.

Laimė, Šiaulių mieste vyko VI tarptautinis Chaimo Frenkelio vilos vasaros festivalis. Pirmas festivalio koncertas įvyko balandžio 30-tą, o paskutinis – rugsėjo 6-tą.

Kai vyko koncertai, savo keliones susiorganizuodavau taip, kad grįžčiau į Šiaulius. Gaila, bet dėl įvairių išpareigojimų teko lankytis tik paskutiniuose penkiuose koncertuose.

Festivalio meno vadovas Borisas Traubas, sukūrė labai įvairią programą, net vienuoliaką skirtingo žanro koncertų. Pagrindiniai festivalio atlikėjai buvo Šiaulių kamerinis orkestras ir Šiaulių miesto atlikėjai. Prie jų šiais metais prisidėjo ir Šiaulių apskrities atlikėjai.

Chaimo Frenkelio vila Šiauliuose.

Festivalio tradicija – naujo kūrinio premjera. Šiemet tai buvo Vaidos Striupaitės-Beinorienės koncertas obojui ir smukliu su orkestru.

Šiaulių kamerinis orkestras parengė 5 programas, kuriose dalyvavo solistai ir dirigentai iš įvairių šalių. Net penkiuose koncertuose dainavo puikūs dainininkai.

Mieli skaitytojai, mano "alkis" rado atgaivą festivalio koncertuose. Jaučiausi laiminga ir pakilioje nuotaikoje. Pastebėjau, kad koncertuose lankosi tie patys žmonės, daugiausiai moterys, o vyrų būdavo tik vienas kitas. Visi koncertai prasidėdavo 6 val. vakaro. Labai patogus laikas, nes tamsoje nereikėjo klaidžioti galvėmis. Nelengva apibūdinti nuotaiką ir emocijas pasibaigus koncertui, jaučiausi vis dar apsupta muzikos akordų.

Pastatas, kuriame vyko festivalis yra labai įdomus. Jei kas seniai lankėsi Šiaulių mieste, gal nebus susipažinęs su Vilniaus g. 74 esančia Chaimo Frenkelio vila. Festivalio programoje trumpai aprašyta ir pačios vilos istorija.

1877 m. ukmergiškis verslininkas Chaimas Frenkelis rytiniame Šiaulių priemiestyje iš valstiečio Urbono nupirko pelkėtą žemės sklypą ir dviejuose mediuose namuose įkūrė primityvią odos

Nukelta | 7 psl.

Seimo komitetas linkęs palikti Lietuvos pilietybę visiems norintiems, bet siūlo atsiklausti KT

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas (TTK), penktadienį (lapkričio 20 d.) apsvaustę diskusijas visuomenėje keliantį naujos redakcijos Pilietybės įstatymą, linkęs Lietuvos pilietybę leisti turėti visiems jos norintiems lietuvių kilmės asmenims.

Komitetas pritarė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos atstovų Pauliaus Saudargo ir Gintaro Songailos pasiūlymui, kuris iš esmės keistų Prezidentūros parengtą naujos redakcijos įstatymo projektą.

Konservatoriai siūlo, kad Lietuvos pilietybė būtų suteikiama ir Europos Sąjungos ar NATO valstybės narės pilietybę turintiems lietuvių kilmės asmenims, pasitraukusiems iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 d., o taip pat lietuvių kilmės asmenims, tradiciškai gyvenantiems etninėse Lietuvos žemės pasienio regionuose.

Tuo tarpu Prezidentūros pateikta Pilietybės įstatymo nauja redakcija dvigubą pilietybę leidžia tik iš Lietuvos pasitraukusiems iki Nepriklausomybės atkūrimo bei jų palikuonims. Tokiu būdu po 1990-ųjų pasitraukusieji dvigubos pilietybės turėti negalėtų, ji galėtų būti suteikiama tik užsienyje gimusiems jų vaikams.

Kadangi kyla klausimų, ar dvigubos pilietybės įteisinimas nesikirstų su Konstitucija, TTK kartu su pakeistu projektu teiks ir Seimo nutarimo projektą, kuriuo būtų kreipiamasi į Konstitucinį Teismą

dėl siūlomos normos konstitucingumo.

"Kadangi kyla diskusijų dėl tokios normos atitikties Konstitucijai, siūlome Seimui, kol įstatymas dar nepriimtas, kreiptis į KT, kad šis pateiktų išaiškinimą", - BNS sakė TTK vadovas Stasys Šedbaras.

Konstitucijos 12 straipsnio 2 dalis numato, kad išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos ir kitos valstybės pilietis. Šis Konstitucijos straipsnis gali būti keičiamas tik referendumu.

Prezidentūros pateiktas įstatymo variantas numato, kad po nepriklausomybės atkūrimo iš Lietuvos pasitraukę asmenys galėtų turėti dvigubą pilietybę tik tuo metu, jei jų atvejai bus ypatingi – pavyzdžiui, susituokę su kitos valstybės piliečiu ir taip pagal tos šalies įstatymus įgyja antrą pilietybę. Tuo metu jų vaikai, gimę užsienyje, galės turėti dvigubą pilietybę, kaip įteisinta ir dabar.

Naujoji redakcija numato, kad dvigubą pilietybę galima visų kartų išstremto Lietuvos piliečio palikuonims.

Diskusijos dėl dvigubos pilietybės užvirė, kai 2006 metų rudenį Konstitucinis Teismas išaiškino, jog pagal Konstituciją dvigubos pilietybės atvejai turi būti reta išimtis, ir dvigubą pilietybę įteisinančius įstatymus paskelbė prieštaraujančiais pagrindiniam šalies įstatymui.

BNS

Sydnejaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija sveikina

gerb. p. **Ceciliją Protiene**

101 metų proga ir linki geros nuotaikos, stiprios sveikatos ir gražių bei saulėtų dienų. Valio 101 kartą!

Antanas Laukaitis

Švenčiame gimimo dienas

Paskutiniu metu Australijos lietuvių spaudoje vis dažniau skaitome mūsų žinomų žmonių nekrologus. Ką padarysi, gyvenimas eina pirmyn: vyresnieji, kaip nebūtų gaila, miršta, juos pakeičia naujagimiai arba jau rimtesnio amžiaus sulaukę mūsų žmonės. Labai malonu ir džiugu

Belkų šeima. Iš kairės: Laura, Jeronimas, Melissa ir Andrius.

Vytautas Karazija "Laiškai draugams"

Vertė Alena Karazijienė

Naujaturys Balyje

Tęsinys iš "M.P." nr. 46.

Saya lupa? Aš užmirštu...

Kažkas yra tame Bali vandeny, kas priverčia tave viską užmiršti. O gal tai toks oras? Bet gali būti ir tropikinis klimatas ar net migdantis visur esančių fontanų čiurlenimas. Kai kurie žmonės man gana nedraugiškai paaiškino, kad viso to priežastis yra per daug Bintangu arba viski su koka-kola. Tokio aiškinimo aš nė iš tolo nepripažįstu.

Štai tipiškas mano gyvenimo Balyje pavyzdys. Prieš atsikeldamas čia, aš daugybę kartų naudojau Supergluc klizus be jokių nelaimingų atsitikimų. Bet pabuvęs čia vos tris mėnesius, aš visai pamiršau kokie tai stiprūs klizai. Jeigu kam reikia skubiai ir visam laikui neatskiriama suliedinti savo pirštus su geležinėm replėm, aš galiu parodyti, kaip tai daroma...

Aš užmirštu, kad aš jau turiu kai kuriuos dalykus – dažniausiai saugiai padėtus kokiose nors spintose mano vieloje – ir per didžiausią karštį einu jų skubiai nusipirkti. Tikrai tai nedidelė problema – juk kiekvienai namai turi turėti bent 40 atsarginių butelių to skysčio, kurį pilam į uodų naikintuvą, ar ne? Dabar tik turim atsiminti, kad neužmirščiau nusipirkti tą naikintuvą.

Aš čia nekalbu vien tik apie smulkius dalykėlius. Jau dvi savaitės kaip aš noriu nusipirkti naują sofą, kavos staliuką ir kojoms suolelį savo svetainėi po atviru dangumi. Aš tiksliai žinoju ko man reikia, tiesiog matyte mačiau savo mintyse tų daiktų stilių, spalvą ir dydį. Žinoma,

spaudoje skaityti, kai mūsų žmonės pasiekia gražių mokslų, meno ar sporto laimėjimų. Apie juos reikia daugiau kalbėti, rašyti, parodyti kaip gražų pavyzdį tiems mūsų tautiečiams.

Šių metų lapkričio 14 dieną gražiuose tėvų – Lauros ir Jeronimo Belkų – namuose Sydnejuje savo 21-erių metų gimtadienį atšventė Melissa. Sydnejuje lietuvių jaunimo tarpe Melissa yra labai gerai žinoma. Ji – iškili "Kovo" sportininkė, o savo mokykloje (savo amžiaus grupėje) ji yra čempionė plaukikė. Melissa neseniai viešėjo Lietuvoje, kur Australijos lietuviams atstovavo žaisdama krepšinį. Sekdama savo tėvus – skautus vadovus, ji ir pati yra aktyvi skautė, dalyvauja skautų

stovyklose. Ji taip pat šoka ir lietuviškus tautinius šokius.

Melissa gana gerai kalba lietuviškai ir dalyvauja mūsų lietuviškame gyvenime, padėdavo dirbdama Sydnejaus Lietuvių Klube.

Melissos 21-erių metų balius buvo tikrai išskirtinis. Dide-liuose tėvų namuose dalyvavo apie 80 svečių, daugiausia jauni-mas. Kone pusė svečių – giminių ir draugų – buvo iš Geelongo. Oficialią dalį pradėjo Melissos tėvas Jeronimas, labai vaizdžiai – su notraukomis ir vaikystės žaislų pavyzdžiais – nupasakodamas jos linksmos vaikystės ir jaunystės dienas. Svečiai su įdomumu klausėsi. Įdomų sveikinimą su humoru pasakė Melissos krikšto tėvas Jonas Obelūnas, atvykęs iš Geelongo. Po oficialios dalies visi lietuviškai padainavo Lietuvos sportinį himną "Mes tik trys milijonai", "Ilgiausių metų" ir sportinį "Sveiks, valio, valio!".

Jaunimo mėgiama garsi muzika, šokiai ir mūsų žinomos kulinarės paruošti lietuviški bei australiški valgiai visems svečiams labai patiko ir jie linksminosi iki paryčių. Apie 18 geelongiečių net namo nevažiavo ir dar kitą dieną šventė.

Geriausios dėkoms tau, miela Melissa, gyvenime, moksle ir niekuomet nepamiršk, kad esi garbingų lietuvių tėvų dukra.

Alyvdai – 60

Lapkričio 21 dieną savuose namuose brandų 60-ties metų jubiliejų atšventė Alyvda Pačėsienė - Auglienė. Giminių pakviesta Alyvda į Australiją atvyko Sydnejaus olimpiados metu (2000 m.). Tuo metu, ypač į Sydnejų, atvyko gan nemažai lietuvių amatininkų, kurie dirbo ir padėjo pastatyti olimpinis pastatus. Atvykusi į Sydnejų ir nemokėdama anglų kalbos Alyvda, kaip ir dauguma atvykusių merginų, pradėjo nuo valymo darbų. Vėliau ji

Alyvda Pačėsienė - Auglienė.

"Meistras atvyks šiandien!" Puiku! Pagaliau! Susitariau dėl laiko, primygtinai pabrėždamas, kad meistras ateitų po AFL finalo, kurį aš ketinau žiūrėti pas draugus. Aš jau buvau pusiauškely pas juos, kai mano susijaudinusi *pembantu* paskambino, kad meistras jau čia. Ką? Tris valandas anksčiau negu sutarta! Ką gi, turėjau grįžti namo – burbėdamas ir putodamas dėl tokios gyvenimo *neteisybės* - prižiūrėti jo darbą. Jam, žinoma, jokios priežiūros nereikėjo – jis tik norėjo užsitikrinti, kad aš ten būsiu ir jam užmokėsiu. Taip aš finalo nepamačiau, mano komanda pralošė ir prijungimo kaina

Melissa Belkutė (antra iš dešinės) su draugėmis.

prižiūrėjo liginčius (ir lietuvius). Būdamas labai draugiška ir gero būdo, ji greitai įsijungė į lietuvišką gyvenimą, padėdavo dirbti mūsų Klubu virtuvėje, vėliau net perėmė visą mūsų Klubu valgyklą, išgydama labai daug draugų. Susipažinusi su buvusiu "Kovo" sportininku, tautinių šokių šokėju Gintaru Augliu, sukūrė gražią lietuvišką šeimą ir išjigo puikų namą Liverpool priemiestyje.

Alyvdos sportinis vardas Lietuvoje yra labai gerai žinomas. Jaunystėje ji buvo gera lengvaatletė, išaugino sūnų – vieną iš žinomiausių Lietuvos krepšinininkų. Tomas Pačėsa pradėjo žaisti krepšinį ir futbolą Alytuje. Vėliau studijuodamas Kaune jis buvo žinomo Kauno "Žalgirio", Lietuvos ir olimpinį rinktinę žaidėjas. Dabar jau keleri metai jis treniruoja Lenkijos čempionų krepšinio komandą "Prokom Trefle". Kaip žymus treneris, jis buvo pakviestas stažuotis į žinomą Amerikos trenerių mokyklą. Be krepšinio Alytuje jis yra regioninės televizijos stoties savininkas.

Pasveikinti Alyvdą į ją namuose įrengtą gražią vaišių salę atvyko apie 30 svečių, kai kurie atvyko net iš Adelaidės su gausiomis dovanomis ir daugybe gėlių. O apie Alyvdos kulinarinius gabumus nėra ką ir kalbėti. Stalai ir vėl lūžo nuo šaltų ir karštų skanumynų. Visi jai sugiedojo "Ilgiausių metų" ir padainavo kitų lietuviškų dainų.

Būk laiminga, miela Alyvda! Visų Tavo draugų ir artimųjų vardu linkiu Tau daug, daug sėkmės ir laimės gyvenime.

Šv. Kalėdų proga sveikinu visus "Kas - Kur - Kaip" skyrelio skaitytojus, savo artimuosius ir draugus Australijoje, Lietuvoje ir kitur, linkėdamas linksmų švenčių, o artėjančiuose Naujuose Metuose visiems daug laimės, sveikatos ir sėkmės gyvenime.

Antanas

buvo daug didesnė, negu buvo sutarta. Bent man taip atrodė. Tikrai tai per tiek laiko aš ir užmiršau, kiek ten buvo sutarta.

Tai kodėl gi taip darosi? Ar tai vanduo, ar oras, ar alus, ar tiesiog Bali klimatas, užmigdantis atmintį. Kas priverčia užmiršti susitarimus, sąskaitų mokėjimą, draugų vardus, datas ir laiką? Aną dieną aš kalbėjau su vienu žmogum (neatsimenu su kuo) ir jis pasakė, kad mano atveju *galėtų būti* ir kita priežastis. Aš lyg atsimenu, kad jis kažką sakė apie Als ir Haimi (bet kas jie tokie, aš irgi nežinau), bet iš tikrųjų jau neatsimenu.

(Bus daugiau)

VI tarptautinis Frenkelio vilos...

Atkelta iš 5 psl.

dirbtuvę. Dirbtuvę netrukus išaugo į stambiausią Rusijos imperijoje odų imonę. Tuo metu fabriko savininkas gyveno mediniame name šalia fabriko, tačiau jau 1908 m. prie fabriko pasistatė puošnią mūrinę secesijos stiliaus modernią vilą, o greta įrengė parką su fontanu.

Po Pirmojo pasaulinio karo gyvenamąjį namą, kaip ir fabriką, paveldėjo Jokūbas Frenkelis. 1920 m. dalį gyvenamojo namo jis atidavė žydų gimnazijai, kuri veikė iki karo. II Pasaulinio karo metu vila buvo naudojama kaip vokiečių karo ligoninė, o 1944 m. joje įsikūrė sovietinės kariuomenės karo ligoninė. Ji veikė iki 1993 m. rugpjūčio.

Frenkelio vila – Lietuvos mastu unikalus modernio stiliaus architektūros pavyzdys. Joje išlikęs interjeras: gausi sienų tapyba, lėpyba, medžio drožiniai, parketai, stalių dirbiniai, radiatoriai. Vilą supa originali aplinka.

Tai labai retai Lietuvoje pasitaikantis fabriko pastatų prie fabriko pavyzdys. Kultūrinę kompleksą vertę sustiprina išlikę kiti Frenkelio finansuoti pastatai – darbininkų sinagoga ir Talmud-Toros mokykla. Jie reikšmingi ne tik Lietuvos žydų paveldui, bet ir Lietuvos pramonės istorijai bei kultūrai. Taip rašoma festivalio programoje.

Šiuo metu pastatas priklauso Šiaulių „Aušros“ muziejui. Ch. Frenkelio vila veikia kaip muziejus, kuriame nuo 2003 m. įkurta „Provincijos dvaro ir miesto“ interjerinė ekspozicija. Vasaros metu darbininkai stropiai tvarkė kiemą ir fontaną. Ateityje vilos kieme numatoma rengti koncertus.

Vilos kamerinė aplinka koncertams suteikia jaukumą, o koncertų vedėjos Raimondos Šližienės menininkų prista-

tymai, įvedant kokią nors įdomią detalę, kuri neparašyta festivalio programoje, sukuria tarpusavio artumą.

Gal kam smalsu, kiek gi kainuoja bilietai į šiuos koncertus? Ogi – 20, 15 arba 10 litų. Už tokią sumą gali pasiklausyti pasaulinio lygio Šiaulių kamerinio orkestro, kurio meno vadovas Borisas Traubas, dirigentas Jonas Janulevičius, arba Šiaulių valstybinio kamerinio choro „Polifonija“ (vad. Gediminas Ramanauskas).

Svečių atlikėjų sąrašas buvo labai ilgas. Paminėsiu tik liepos 30 d. koncertavusius Voketijos menininkus – jauną bosą Christian Palm ir Vilniuje gimusį pianistą Leonid Dorfman. Jų puikiame koncerte nuskambėjo Mendelssohn-Bartholdy ir Schuberto dainos. Kartu su publika savo patitenkinimą išreiškiau ilgais plojimais.

Įsimintinas buvo ir rugpjūčio 26 d. įvykęs Lietuvos vardo 1000-mečiui skirtas III Pasaulinės Litvakų Konferencijos koncertas. Jame dalyvavo Šiaulių kamerinio orkestro žydų muzikos koncertas. Nepamirštama solistė – Vilniuje gimusi (mezzosopranas) Liora Grodnikaitė, kuri savo balsu ir didelėmis rudomis akimis sužavėjo publiką Maurice Javel kūriniais bei žydų liaudies dainomis. Vakaro tvankumas sodrino jau ir taip tirštą atmosferą sausakimšoje koncertų salėje. Patyriau kažką naujo ir negirdėto. Tai patirtis, kuri praturtino mano asmeninę pažintį su Lietuva – su manimi. Ačiū festivalio rengėjams: Šiaulių miesto koncertinei įstaigai; Šiaulių kameriniam orkestrui ir Šiaulių „Aušros“ muziejui.

Jei kitais metais viešėsite Šiauliuose, nepraleiskite progos ir apsilankykite VII tarptautiniame Ch. Frenkelio vilos Vasaros Festivalyje. □

Iš Redakcijos pašto

Dear Editor,

In his letter (“M.P.” Nr. 46, 25.11.19) re ALB Sydney Community 2009 AGM, Garry Penhall claims that accusations of being “communists” were made against members of the outgoing committee. I attended this meeting and I did not hear such attacks being made. It is alleged, however, that such “naming” was made by one person directed at the editor of “Mūsų Pastogė” rather than to members of the previous committee. Seeing that the meeting was conducted in Lithuanian the actual meaning may have been lost in translation.

Dear Editor,

I wish to respond to Garry Penhall's letter in “Mūsų Pastogė”, 25/11/2009.

I fully agree with Garry Penhall's dismay at certain members of our Community who choose to be divisive in labelling people. Unfortunately that's a fact of life - and is not simply a trait that exists in our community alone.

Prejudice and bigotry is a human condition. Mr Penhall shouldn't forget that up until the early 1970s, assimilation and the preservation of “White Australia” continued as the Australian Government's official policies. Migrants of every ethnic origin were expected to assimilate promptly into a monocultural mould of Australian identity, based on Anglo-Saxon culture. Anti-migrant prejudices were voiced in public, “Speak English!” and highly publicized events like the Cronulla riots, Pauline Hanson's maiden speech in Parliament (1996) did a great deal of damage to Australia's image of a “fair go.” However, words like - ‘wog,’ ‘bloody New Australian,’ ‘dago,’ are today ‘outmoded’ words and no longer acceptable to most people.

There is no need for Mr Penhall to give us “old migrants” a lesson in Lithuanian history during Soviet era. There are very few Lithuanian families in Sydney which were not affected by family members fighting or being killed as partisans or being deported to Siberian gulags. I do not feel that my patriotism has been diminished in any way by “never firing a shot with partisans”. Patriotism can be manifested in many other ways. Comparing degrees of patriotism between groups is divisive and unwelcome. After all, we should be all equally Australian Lithuanians.

Kęstutis Protas

Dr Algis Taškūnas in receiving his prize from Lithuania's Minister of Education, in his prize acceptance speech, 14/11/2008, in Vilnius summed things up rather well.

And I quote:
“... Lithuania needs many more friends among the non-Lithuanians - people who understand our problems and can speak up for Lithuanians in times of need...it is important, however, that you understand why we fled to the West. We were not economic migrants, seeking a richer life; we escaped as a last resort: to save our lives from the Communist horror.
Do not envy us now; we had to put up with a great deal too. We had to hide our tears and laments from the world. We had to learn that it is not easy to be strangers in a strange land. In spite of it all, we must look ahead. We must all be united and we must use every opportunity to show Lithuania's positive side to the world.”

And it is the positive side that we need to maintain and stress if our communities are to survive. Labelling and divisive tactics are a disservice to us all.

Nijolė Žvirzdinas-Šalkūnas,
Melbourne

LITHUANIAN COMMUNITY PUBLISHING SOCIETY LIMITED

A.C.N. 001 522 087

Publishers of Australian Lithuanian Weekly “Our Haven”

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION as at June 30, 2009

	2009	2008
ACCUMULATED FUNDS	\$	\$
Members' Entrance Fees	5 100	5 100
General Funds	120 204	123 836
	<u>125 304</u>	<u>128 936</u>
REPRESENTED BY:		
NON - CURRENT ASSETS		
Plant & Equipment	4 613	4 613
Less: Accumulated Depreciation	4 474	4 184
	<u>139</u>	<u>429</u>
MEMBERSHIPS		
Australian Lithuanian Foundation Inc.	100	100
CURRENT ASSETS		
Cash on Hand	101	1 069
St. George Bank	66 537	60 925
Commonwealth Bank	3 921	5 041
Lithuanian Co-op Credit Society “Talka”	61 358	63 541
	<u>131 917</u>	<u>130 576</u>
TRADE RECEIVABLES		
Subscriptions “Our Haven”	10 887	15 240
Advertising Charges	2 150	1 520
	<u>13 037</u>	<u>16 760</u>
TOTAL CURRENT ASSETS	<u>144 954</u>	<u>147 336</u>
TOTAL ASSETS	<u>145 193</u>	<u>147 865</u>
LESS: CURRENT LIABILITIES		
Trade Creditors	6 619	6 138
Subscriptions Paid In Advance	13 270	12 791
	<u>19 889</u>	<u>18 929</u>
EXCESS OF ASSETS OVER LIABILITIES	<u>\$125 304</u>	<u>\$128 936</u>

LITHUANIAN COMMUNITY PUBLISHING SOCIETY LIMITED

A.C.N. 001 522 087

Statement of Financial Performance for the Period Ended June 30, 2009

	2009	2008
REVENUE	\$	\$
Subscription “Our Haven”	37 319	35 383
Advertising Revenue	4 484	3 226
Interest Received	10 356	7 037
	<u>\$ 52 159</u>	<u>\$ 45 646</u>
EXPENSES		
Editors Remuneration	17 925	17 150
Typesetting	3 707	4 185
Administration & Despatch	8 287	7 489
Postage	17 204	15 241
Printing materials	230	133
Printing Costs	24 257	22 894
Office & Related Expenses	1 232	1 480
Telephone	283	409
Internet	770	805
Insurance - Workers' Compensation	300	600
Repairs & maintenance	-	-
GST	50	(1059)
Depreciation	290	755
	<u>74 535</u>	<u>70 082</u>
EXPENDITURE IN EXCESS OF REVENUE	<u>22 376</u>	<u>24 436</u>
	<u>\$ 52 159</u>	<u>\$ 45 646</u>
ACCUMULATED FUNDS		
Balance at beginning of Period	128 936	131 515
Plus: Donations, Bequests, Fund Raising Activities	18 744	21 832
Plus: New member fees	-	25
	<u>147 680</u>	<u>153 372</u>
Less: Trading Deficiency	22 376	24 436
BALANCE AT END OF PERIOD	<u>\$ 125 304</u>	<u>\$ 128 936</u>

Pamaldos Sydnėjaus lietuviams

Sekančios pamaldos Sydnėjaus lietuviams įvyks **sekmadienį, gruodžio 6 dieną, 11.30 val. ryto St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe**. Primename, kad pamaldose pirmoji auka eina mūsų kapelionui, o antroji – vietinei parapijai.

Antros pamaldos gruodžio mėnesį įvyks **per Kalėdas, gruodžio 25 dieną, penktadienį**. Kviečiami visų religijų tautiečiai. Informuokite apie jas savo gimines ir draugus.

Linksmų, džiaugsmingų šv. Kalėdų mūsų “Tėviškės Aidų” ir “Mūsų Pastogės” redaktorėms ir radijo pranešėjoms už pranešimus metų bėgyje.

Kalėdaičius galite įsigyti pas **Danutę Ankienę** po pamaldų prie bažnyčios, jos tel.: **9871 2524** arba Lietuvių Klube.

Katalikų Kultūros Draugija

Rašydami testamentą, nepamirškite ir “Mūsų Pastogės”.
Remkite išėivijos spaudą!

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos nariai
maloniai kviečiami dalyvauti

kalėdiniame pobūvyje,

kuris įvyks šių metų **gruodžio 12 dieną, šeštadienį, 12.30 val. p.p.**
Yowani Country Club, Northbourne Avenue, Lyncham.
Norinčius dalyvauti prašome pranešti **Barbarai Šiliniui, tel.: 6288 6283**
iki pirmadienio, gruodžio 7 dienos.

Pranešimas Melbourne pensininkams

Melbournio pensininkų **Kalėdiniai pietūs** įvyks
antradienį, gruodžio 15 dieną, 11 val. ryto Melbournio Lietuvių
Klube. Norinčius dalyvauti prašome užsiregistruoti pas sekretorę
Ireną Vilkišienę tel.: 98195103 iki gruodžio 6 d.. Tik užsiregistravę pensininkai galės dalyvauti.

Melbournio Pensininkų Draugijos Valdyba

Prieškalėdinis turgelis

Melbournio Lietuvių Namuose **sekmadienį, gruodžio 13 d.**
nuo 1 valandos, iki kol viską parduosime.
Bus prėskučių, pyragų, lašinėčių, šakocių, kalėdinių atvirukų ir kitų gėrybių.
Visus kviečia **Melbournio Entuziastės**

Melbournio parapijiečių dėmesiui

Pranešame, kad š.m. **gruodžio 6 dieną, sekmadienį, 2 val. p.p.** Melbournio
Lietuvių Namuose šaukiamas

Melbournio Liet. Parapijos metinis susirinkimas.

Kviečiame visus parapijiečius iš arti ir toli gausiai dalyvauti.

Melbournio Parapijos Taryba

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

kviečia visų kultūrinių ir meno organizacijų atstovus į susirinkimą Sydnėjaus
Lietuvių Klube šių metų **gruodžio 6 dieną, sekmadienį, 2 val. p.p.,** susistatyti

2010 metų renginių kalendorių.

Negalintys dalyvauti susirinkime, informaciją gali pasiųsti elektroniniu paštu:

1) Apylinkės pirmininkei **Gretai Savickaitei-Fletcher:**

gretasav2@yahoo.com arba

2) **Jadvygai Burokienei,** atsakingai už ryšius su bendruomenės organizacijomis:
burokas@optusnet.com.au.

Greta Savickaite-Fletcher

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pirmininkė

Pranešimas

Pranešame, kad šiuo metu yra laisvų vietų šalia lietuvių sekcijos amžino
poilsio karalystėje – Fawkner Kapinėse.

Susidomėjusieji prašomi kreiptis Fawkner kapinių tel.: (03) 9355 3100.

Melbournio Parapijos Taryba

Kalėdaičiai Kūčioms

Melbournio Parapijos Taryba praneša, kad kalėdaičių jau bus galima įsigyti pas
Parapijos Tarybos narius Melbourne sekmadieniais prie bažnyčios, Lietuvių Namuose
arba bibliotekoje. Kiekvieno iš mūsų namus tepasiekia lietuviškas kalėdaitis Šv. Kūčių
vakarą. Dalinkimės Dievo duona, gerais darbais ir širdžių šiluma.

Tautiečių dėmesiui – iš anksto

2010 m. vasario 20-21 dienomis ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba organizuoja an-
trojo tūkstantmečio Lietuvos istorijoje sutikimą, kartu paminėdama Vasario 16-osios
ir Kovo 11-osios datas. Šis renginys ypatingas tuo, kad jame dalyvaus gerb. **LR**
Ambasadorius Australijai Dainius Kamaitis.

Vasario 20 d., 2 val. bus surengta **Kultūrinė popietė**, kurios programoje pasirodys
įvairios lietuviškos organizacijos. Dalyvauti programoje ar ją stebėti ir pabendrauti su
Ambasadoriumi kviečiami lietuviai iš visos Australijos. Apie dalyvavimą prašome iš
anksto pranešti Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pirmininkei **Gretai Savickaitei-Fletcher**
(**gretasav2@yahoo.com** tel.: **0401442325**) arba už ryšius su lietuviškomis organizacijomis
atsakingai p. **Jadvygai Burokienei (burokas@optusnet.com.au** tel.: **9522 8275**).

Vasario 21 d., 6 val. rengiama **iškilminga vakarienė** su Ambasadoriumi ir kvietimais
svečiais. Įėjimas mokamas. Prašome iš anksto užsisakyti vietas ir susimokėti. Išsamesnė
informacija bus pateikta sekančiuose "Mūsų Pastogės" numeriuose.

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

Sydnėjaus Lietuvių Klubas

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414 E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au
www.lithuanianclub.org.au

Klubo darbo valandos:

Pirmadieniais ir šeštadieniais – Klubas uždarytas
Antradieniais – sekmadieniais – Klubas atidarytas nuo 12 val. dienos.

Klubo restoranas

Virtuvėje dirba naujas šefas **Antonio.**

Pietūs – nuo 12 val. dienos iki 3 val. p.p.

Vakarienė – nuo 6 val. p.p. iki 9 val. p.p.

Sekmadieniais – nuo 12 val. be pertraukos.

Kiekvieną sekmadienį – ir Svetlanos koldūnai.

Karaoke kiekvieno penktadienio vakarą (nuo 7 val. vakaro).

Gruodžio 12 dieną, šeštadienį, 1 val. p.p.

kviečiame Klubo narių vaikučius į

Kalėdinę vaikų šventę

Susitikime su Kalėdu, Seneliu!

Prašome užsiregistruoti iki gruodžio 5 d.

Tel.: 9708 1414;

E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au

Bilieto kaina – \$5 vienam vaikui (iki 12 metų)

Veiks Klubo restoranas – Svetlanos lietuviški patiekalai

Klubo bibliotekoje yra naujų knygų. Maloniai kviečiame
skaitytojus apsilankyti. Taip pat bibliotekoje galite nusipirkti lietuviškų
kalėdinių atvirukų.

Kaip ir kasmet, Lietuvių Klube bus ruošiamos tradicinės

Kūčios ketvirtadienį, gruodžio 24 dieną,

5 val. p.p. Kaina – \$25.

Vietas prašome užsisakyti Klubo Administracijoje tel.: (02)
9708 1414

Klubo narių ir jų svečių dėmesiui

Pranešimas MP skaitytojams

Atkreipiame malonių skaitytojų dėmesį į tai, kad metų pabaiga jau ne už
kalnų. Šiais metais dar išeis tik 2 "Mūsų Pastogės" numeriai.

Šventiniai sveikinimai bus paskelbti paskutiniame šių metų "Mūsų Pastogės"
numeryje **gruodžio 16 dieną**, kad skaitytojai šventinį numerį spėtų gauti dar prieš
Kalėdas. Iš patirties žinome, kad kai kurie skaitytojai sveikinimų pasiuntimą
atidėlioja, todėl jų sveikinimai Redakciją pasiekia per vėlai. Primename, kad
laikas siųsti juos jau dabar.

Sveikinimo išspausdinimas kainuoja \$20.

Redakcija jų lauks iki gruodžio 11 dienos!

MP Redakcija

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklalapis: www.slrc.org.au/Pastoge

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Antanas Laukaitis, Anskis Reisgys, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškiamą nuomonę nebūtinai sutampa su redakcijos
ir leidėjų nuomone
Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškoms organizacijoms 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.